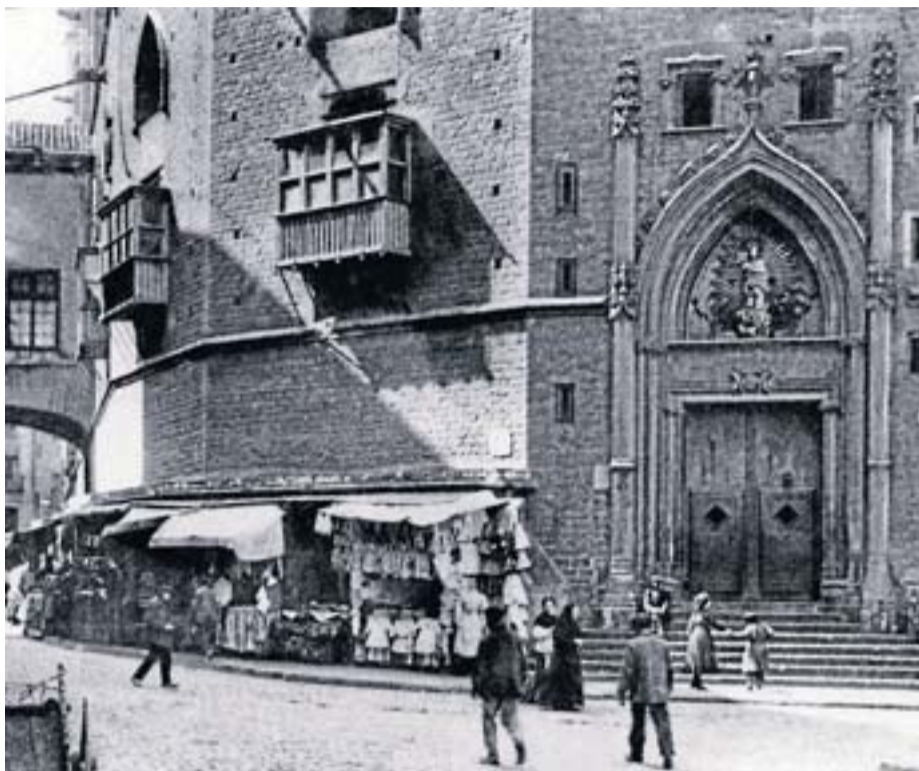

Una Barcelona de misèria

HULTON ARCHIVE / GETTY

MARINA ESPASA

Aquest és el segon llibre de Cèlia Suñol (1899-1986) que recupera Adesiara. Després de la magnífica novel·la *Primera part*, ara arriben un

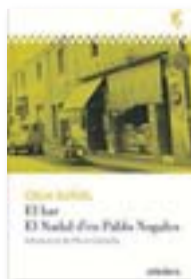
parell de relats que configuren un díptic de primera categoria sobre els baixos fons de Barcelona a la dècada dels 40 del segle XX. Censurats en el seu moment, és la primera vegada que es publiquen, setanta anys després d'haver estat escrits: no es pot dir que anem de pressa recuperant el nostre patrimoni literari. Però els relats estan tan vius ara com ho haurien estat aleshores, i el pròleg afinat de Maria Campillo ajuda a donar-los el context històric i literari que fa falta per gaudir-los encara més.

L'experiència vital de l'escriptora, que va regentar un bar al Raval, li devia proporcionar material humà de sobra i li devia donar l'ull necessari per clissar personatges. De fet, es podria dir que el bar és l'autèntic protagonista de la *nouvelle* o relat llarg que obre el volum: un bar brut de greix i d'intencions que freqüenten estraperlistes, delinqüents, homes de negocis amb *queridas* i viatjants de comerç. El que dóna caràcter al relat és la capacitat de l'autora de fer un retrat de grup, dibuixant personatges vívids i inconfusibles amb dues frases, i fent-los parlar en un català genuí amb pinzellades de castellà, com devia ser i és encara la parla popular de la ciutat.

Així ho fa la propietària Milagros, una dona forta, i així ho fa l'Encanijao, un cuiner capaç de fer un suquet de peix amb només mig cap de rap. El personatge central, que n'hi ha, és la cambrera joveníssima i neboda de la Milagros, la Isabel, una poncella enmig d'un eixam d'abellots. La història de la Isabel és la d'una tragèdia anunciada i respon al

gènere de novel·la de formació: al començament del llibre és una nena que no sap res de la vida i que no sap vestir-se ni maquillar-se, però a poc a poc anirà creixent. Com és de suposar, es fixarà en l'home que menys li convé, un basc de nom Yurrita que té els finals dels dits corbats com els de l'urpa d'un ocell: l'autora es llueix en aquesta mena de detalls. El que la Isabel es pensa que és una història d'amor pur només és una aventura per al home, que té altres horitzons.

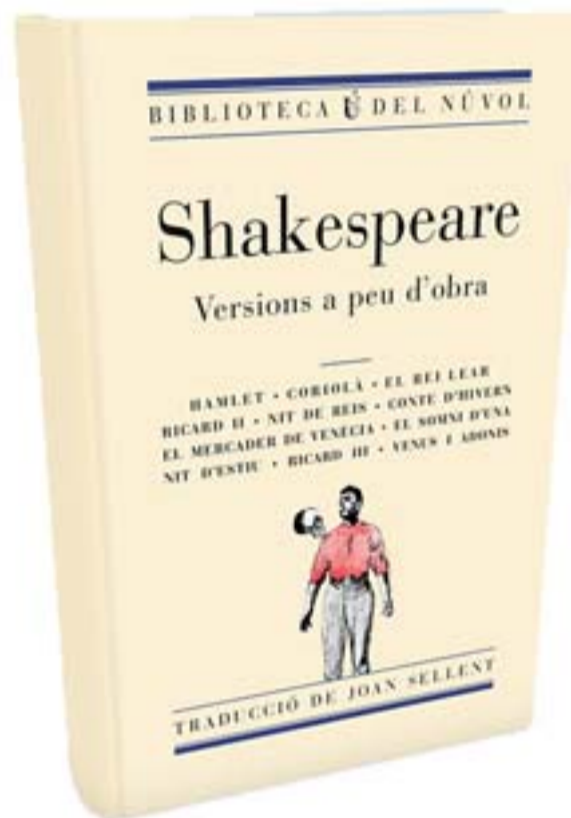
No té menys interès el segon relat, *El Nadal d'en Pablo Nogales*, el protagonista del qual és un immigrant del sud d'Espanya que comença suplicant "unes calces o una manta, o el que sigui" a una senyora que li obre una porta i que travessa Barcelona en totes direccions "amb les espadenyes espellifades i els trossos de peu que en sortien". Viu a la vora del mar, al Somorrostro, on té una barraca feta de "quatre fustes podrides, un tros de porta lligat amb un cordill". Mort de fam i perseguit pels polls i les xinxes, no aconsegueix adaptar-se a la vida de la ciutat. Suñol és prodigiosa quan descriu la il·lusió de triomf que sent el protagonista quan les coses sembla que se li arreglen una mica de cara a Nadal –una feina de manobre, un vestit regalat per una ànima caritativa– però és cruel quan fa falta: el relat té un final escruixidor.

EL BAR
EL NADAL
DE PABLO
NOGALES
CÈLIA SUÑOL
ADESIARA
160 PÀG. / 15 €

Durant el franquisme, el que aleshores era el Barri Xino va atraure una corrua d'escriptors estrangers, sobretot francesos, encuriosits per una pobresa i una delinqüència que, vista uns quants dies, pot ser fascinant. Està molt bé llegir Paul Morand o Jean Genet, però si autors com Cèlia Suñol i tants d'altres que van ser invisibilitzats pel franquisme haguessin pogut explicar la Barcelona dels anys 40 i 50, quin retrat més fidedigne n'hauríem tingut! ♦

Aquest Nadal
regala
Shakespeare

“Unes traduccions
precises, entenedores,
sempre poètiques”
Lluís Homar, actor

A la venda a llibreries
i online a
www.libelista.cat

Libelista

NÚVOL
el digital de cultura